

Krista Mikkonen vihr

Kirjallinen kysymys uhanalaisten kalakantojen salakalastuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Uudistettu, vuonna 2016 voimaan tullut kalastuslaki pyrkii suojelemaan maamme uhanalaiset kalalajit. Se kieltää luonnossa syntyneen meritaimenen, meriharjuksen, saimaannieriän ja järvilohen ottamisen saaliiksi ja asettaa rajoituksia muiden vaarantuneiden kalakantojen pyydystämiseksi.

Salakalastus kuitenkin uhkaa näitä sukupuuton partaalla olevia lajeja. Luonnonvarakeskuksen tutkimusten mukaan salakalastus on voimallaitoksien turbiineja suurempi uhka Saimaan järvilohelle. Nykyiset rangaistukset ja valvontatoimet eivät ole riittäviä salakalastuksen kitkemiseksi ja uhanalaisten lajiemme suojelemiseksi.

Vaikka kalastusrikkomuksista määrättyjen sakkojen määrä on laskenut valtakunnallisesti, Itä-Suomessa määrä on noussut. Viime vuonna Pohjois-Karjalassa kalastusrikkomuksia kirjattiin ennätyksellisen suuri määrä. Ne osoittavat, että salakalastustapaukset ovat toistuvia. Samat henkilöt jäävät kiinni kerta toisensa jälkeen samoilta kalastuspaikoilta. Yksin Pielisjoella Kuurnan voimallaitoksen alapuolella jäi kiinni kymmeniä salakalastajia, jotka tavoittelivat rauhoitusaikana erittäin uhanalaista Saimaan järvilohia. Järvilohi on äärimmäisen uhanalainen laji, jopa saimaanorppaa harvinaisempi.

Ilmi tulleiden tapausten myötä on käynyt selväksi, että nykyiset rangaistukset ja valvonta eivät ole riittäviä keinoja salakalastuksen kuriin saamiseksi. Tarvitaan uusia menetelmiä.

Yhtenä keinona on ehdotettu, että salakalastuksesta määrättäisiin sakkojen lisäksi uhanalaisten lajien kohdalla korvaushinnat. Tämä on tarpeen, sillä esimerkiksi Luonnonvarakeskuksen mukaan nykyiset rangaistukset salakalastamisesta ovat liian lievät. Luonnonvarakeskus ja Kalatalouden Keskusliitto ovat arvioineet esimerkiksi yhden Saimaan järvilohen arvon olevan tuhansia euroja, jopa 10 000 euroa. Maa- ja metsätalousministeriö on ilmoittanut selvittävänsä mahdollisuutta korvaushintojen määrittämiseen uhanalaisille lajeille.

Myös kalastuksen valvontaan tarvitaan uudistuksia. Kalastuslain uudistuksen myötä myös kalastuksenvalvoja koskevia säädöksiä muutettiin niin, että kalastuksenvalvojalta edellytetään ELY-keskuksen kokeen suorittamista ja valvontasopimuksen tekemistä tietyllä vesialueella toimimiseen. Uudessa laissa valvojat nähdään viranomaista avustavina, millä pyrittiin estämään aiemmat kalastuksenvalvojen ylilyönnit.

Kirjallinen kysymys KK 331/2017 vp

Kalastuksenvalvojen valtuuksien vähentäminen on kuitenkin myös vaikeuttanut salakalastukseen puuttumista. Valvojilla ei ole oikeutta esimerkiksi tarkastaa salakalastuksesta epäilemiensä henkilöiden kylmälaukkuja tai venettä. Tämä tekee erittäin vaikeaksi osoittaa, että salakalastusta on tapahtunut. Kalastuslain hyvin tuntevat ammattimaiset salakalastajat tietävät, kuinka kiinnijäämisen voi välttää.

On selvää, että salakalastukseen on puututtava nopeasti ja tehokkaasti, jos haluamme säilyttää uhanalaiset kalakantamme tuleville sukupolville.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo puuttua erittäin uhanalaisten kalakantojemme salakalastukseen,

aikooko ministeriö nopeuttaa korvaushintojen määrittämistä uhanalaisille kaloille ja

miten hallitus huolehtii siitä, että kalastuksenvalvojen valtuudet ovat riittävät salakalastuksen kitkemiseen?

Helsingissä 25.8.2017

Krista Mikkonen vihr